

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет історії, права і публічного управління
Кафедра історії та культури України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

доц. Гусев С.О.

2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Культурна історія**

підготовки доктора філософії
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 032 – Історія та археологія
освітньо-наукова програма «Історія та археологія»
факультет історії, права та публічного управління

Вінниця – 2021 рік

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Культурна історія» за напрямом підготовки здобувача вищої освіти третього (науково-освітнього рівня) галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, освітньо-наукова програма «Історія та археологія»

Мова навчання: українська

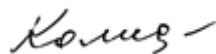
30 серпня 2021 р. 12 с.

Розробник: Кароєва Т.Р., проф. кафедри історії та культури України, докт. іст. наук, доц.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри історії та культури України

Протокол від 30 серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

проф. Коляструк О. А.

30 серпня 2021 року

Розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної комісії факультету історії, права та публічного управління

Протокол від 30 серпня 2021 року № 1

Голова НМК

доц. Гребеньова В.О.

30 серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: есе за темою дисертації в культуральній площині	Спеціальність: 032 Історія та археологія Освітньо-наукова програма «історія та археологія»	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Семестр			
1-й		1-й	
Лекції			
10 год.		4 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи аспіранта – 4	Ступінь вищої освіти: доктор філософії	Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи (%) становить:

для денної форми навчання – 33,3% / 66,7%

для заочної форми навчання – 11,1% / 88,9%

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Культурна історія» є збагачення теоретичної підготовки та дослідницького інструментарію аспіранта в культуральній площині досліджень, що уможлиблює трансдисциплінарний погляд на проблематику кваліфікаційної роботи.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: характеристика теоретичних основ історичної субдисципліни; висвітлення наявної вітчизняної та світової історіографічної бази досліджень в цій області; вивчення специфіки джерельної бази та особливостей критичного аналізу джерел; характеристика методологічних підходів та методик дослідження.

2.3. Результатом вивчення дисципліни можуть бути такі компетентності:

2.3.1. Загальні компетентності: 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 2) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; 3) здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.3.2. Фахові компетентності: 1) здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в історичній науці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових фахових виданнях з історії та суміжних галузей; 2) здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі історичної науки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; 3) здатність відрізнити специфіку підходів до розв'язання вирішення проблем у галузі історії представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки; 4) здатність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення комплексних компаративних досліджень і узагальнень щодо природи і сутності економічних, соціальних, культурних, етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії; 5) здатність ініціювати, розробляти, організовувати і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі історії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, проявляти лідерські та організаторські здібності під час їх реалізації; 6) здатність демонструвати системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

2.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з історичних наук і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку;

ПРН 02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері історії та викладацькій практиці;

ПРН 05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з історії та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми;

ПРН 08. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити сформоване та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми історичних наук з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, культурних, етнічних та правових аспектів;

ПРН 09. Розробляти та досліджувати концептуальні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в історичній науці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН 11. Критично аналізувати історичні джерела з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх в письмових звітах та результуючій роботі.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія культурної історії

Тема 1. Вступ. Культурна історія як історична субдисципліна.

Передумови виникнення культурної історії. Специфіка об'єкту та предметного поля досліджень. Специфіка об'єкту та предметного поля досліджень. Основні елементи культури (за Дж. Хакслі): ментифакти, соціофакти, артефакти. Ключ – оптика досліджень, «культуральна інтерпретація». Понятійний апарат. Субдисциплінарність.

Теоретична основа та дослідницькі моделі культурної історії з соціокультурної антропології, семіотики, візуальних досліджень, соціології тощо. Історичні теоретичні основи: соціальна історія (вплив марксизму, кліометрії), історична антропологія, теорія історії. Бінарні опозиції: інтелектуальна історія та культурна історія.

Витоки культурної історії: експансія культури (культуральний поворот), мікроісторія, постколоніалізм, фемінізм.

Фази становлення культурної історії: 1) класична (XIX – перша половина XX ст.). Швейцарський історик Якоб Буркхардт «Цивілізація Відродження в Італії» (1860). Голландський історик Йохан Гейзінга «Осінь Середньовіччя» (1919). Дж. М. Янг «Вікторіанська Англія» (1936); 2) соціальна історія мистецтва (з 1930-х рр.). Макс Вебер «Протестантська етика та дух капіталізму» (1904). Норберт Еліас «Процес цивілізації» (1939). Абі Варбург та його есе. Ервін Панофський. Арнольд Тойнбі «Дослідження історії» (1934-1961). «Мислення епохи»; 3) історія народної культури (з 1960-х). Ерік Гобсбаум «Сцена джазу» (1959). Едвард Томпсон «Становлення англійського робітничого класу» (1963); 4) нова культурна історія (з кінця 1970-х рр.). Культуральний поворот з 1960-х по 1990-і рр., розширення концепції культури. Лінн Хант «New Cultural History» (1989). «Культурні витоки Французької революції» Роже Шарт'є (1990)

Суміжні науки. Соціокультурна антропологія. Семіотика. Cultural studies. Visual studies. Психологія. Соціологія. Постколоніальні студії. Гендерна історія.

Тема 2. Історіографія культурної історії.

Культуральний поворот. Cultural history (англосаксонська традиція). Контраст між північноамериканською та британською традицією. Австралійська традиція. Histoire culturelle (французька традиція, зв'язок зі школою «Анналів»). Neue Kulturgeschichte (німецька традиція, зв'язок зі історією повсякденності). Storia culturale (італійська традиція, зв'язок з мікроісторією). Historia cultural (іспанська традиція).

Витоки культурної історії в Російській імперії та СРСР. Культурна історія в Україні та на пострадянському просторі.

Розділ 2. Практика досліджень в культурній історії.

Тема 3. Методологія досліджень.

Поняття «культура», «традиція». Інтерпретація поняття «культура» в історичній ретроспекції. Основні напрямки культуральних досліджень:

практики (історія читання), репрезентації (історія пам'яті), матеріальна культура, історія тіла.

Теоретична основа культуральних досліджень. Увага до теорії. Філософське підґрунтя. Головні теоретики: Михайло Бахтін (1895–1975). Голоси. Норберт Еліас (цивілізація), Мішель Фуко (режими), П'єр Бурд'є (потреби).

Підходи до культуральних досліджень. Від репрезентації до конструювання. Мішель де Серто. Конструювання класу і гендера, співтовариств, монархії, індивідуальних ідентичностей. Перформанс (оказіоналізм). Деконструкція. Інституційний та феноменологічний підходи. Символічний інтеракціонізм.

Критика культурної історії

Тема 4. Інструментарій культурального історика.

Терміносистема. Запозичення з інших наук понятійного апарату та теорій. Специфіка джерельної бази (візуальні об'єкти, усна оповідь, пам'ять, досвід, структури). Інформаційний потенціал джерел. Інституційна традиція зберігання джерел. Архіви, музеї та бібліотеки. Банки та бази даних.

Традиційні (інтерпретативні) та формалізовані методи аналізу. Відродження нарративного методу. Метод історичної реконструкції. Порівняльний метод (індивідуалізуючі (case study), варіативні порівняння). Типологічний метод. Системний метод. Методи усної історії. Метод включеного спостереження. Метод інсайдера. Метод «щільного опису». Метод «серійної історії». Формалізовані методи: контент-аналіз, дискурс-аналіз.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
лк		пз	лз	інд	с.р.	лк		пз	лз	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія культурної історії												
Тема 1. Вступ. Культурна історія як історична субдисципліна.	14	2	4			8	12	1	1			10
Тема 2. Історіографія культурної історії.	22	4	6			12	22	1	1			20
Разом за розділом 1	36	6	10			20	34	2	2			30
Розділ 2. Практика культурної історії												
Тема 3. Методологія досліджень.	14	2	4			8	12	1	1			10
Тема 4. Інструментарій культурального історика.	20	2	6			12	24	1	3			20
Разом за розділом 2	34	4	10			20	36	2	4			30
Усього годин	90	10	20		20	40	90	4	6		20	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Вступ. Культурна історія як історична субдисципліна.	4	1
2	Історіографія культурної історії.	6	1
3	Методологія досліджень.	4	1
4	Інструментарій культурного історика.	6	3
Усього годин		20	6

6. Теми лабораторних занять (планом не передбачено)

7. Теми індивідуальних занять (планом не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Вступ. Культурна історія як історична субдисципліна.	8	10
2	Історіографія культурної історії.	12	20
3	Методологія досліджень.	8	10
4	Інструментарій культурного історика.	12	20
8	Індивідуальні завдання	20	20
Усього годин		60	80

9. Індивідуальні завдання

Підготовка проблемного профільного есе за темою дисертації.

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання таких методів викладання і навчання за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу навчального матеріалу, активні методи навчання. Для ознайомлення та засвоєння навчального матеріалу використовуються також словесні, практичні та наочні методи з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій, робота з науковою літературою, джерелами і електронними ресурсами, методи організації самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань тощо) та індивідуальна науково-дослідна робота тощо.

Навчання здійснюється через активну практичну діяльність.

11. Критерії та методи оцінювання

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні заняття), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, проведення тестів, контрольних робіт.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Робота на аудиторних заняттях оцінюється до 4 балів, самостійна робота – 1 бал, контрольні роботи – 5 балів, ІНДЗ – 20 балів.

Метод підсумкового оцінювання: усний залік.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль (залік) відводиться 20 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь аспірантів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнення аспіранта
А 90-100 балів ВІДМІННО	Аспірант вільно володіє категоріальним апаратом, оперує його методикою, демонструє високий рівень володіння оптикою «культурної інтерпретації» конкретних об'єктів. Відповідь на контрольні запитання містить теоретичний аналіз та практичні приклади.	Високий
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Аспірант демонструє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом курсу, уміння інтерпретувати в культурному ключі, самостійність мислення, знання необхідної термінології. Відповідь на контрольні запитання є розгорнутою з посиланням на необхідні ресурси.	Високий
С 75-79 балів ДОБРЕ	Аспірант може допускати несуттєві помилки за умови загальної наукової грамотності та незначні помилки; систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власних суджень.	Достатній
Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Аспірант демонструє фрагментарне володіння теоретичним матеріалом курсу, недостатні уміння практичного використання теоретичного матеріалу.	Задовільний

	Аспірант повинен правильно виконати 60% завдань під час контролю знань.	
Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Аспірант володіє навчальним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, правильно виконує половину завдань з аналізу заданого матеріалу.	Низький
FX 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Аспірант розуміє навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворює лише окремі фрагменти / приклади культуральних досліджень, дає загальну відповідь з допомогою викладача. В цілому відповідь незадовільна з можливістю повторного складання.	Незадовільно
F 1-34 бала НЕПРИЙНЯТНО	Неприйнятні знання, обов'язковий повторний курс. Невиконання Аспірантом 70% усіх завдань протягом вивчення дисципліни.	Незадовільно

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

За видами поточного, модульного та підсумкового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати таку максимальну кількість балів:

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА										Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 1 – 40 балів					РОЗДІЛ 2 – 40 балів						
Т1		Т2		Контрольна робота	Т3		Т4		Контрольна робота	20	100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.		Ауд.	СР.	Ауд.	СР.			
8	2	12	13	5	8	2	12	13	5		

Шкала оцінювання: розширена та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	неприйнятно

13. Методичне забезпечення:

1. Берк П. Что такое культуральная история? – М. : Высшая школа экономики, 2016. – 240 с. – (Исследования культуры)
2. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. – Львів, 2007.
3. Beyond the Cultural Turn; New Directions in the Study of Society and Culture / eds Bonnell Victoria E. and Lynn Hunt. – Berkeley : University of California Press, 1999.
4. Burke Peter. Strengths and Weaknesses of Cultural History // Cultural History. – 2012. – Vol. 1. -- № 1. – P. 1-13.
5. Burke Peter. What is Cultural History? – Cambridge: Polity Press, 2004.
6. Chartier R. Cultural History : Between Practices and Representations. – Cambridge, 1988
7. Cultural History in Australia / eds Hsu-Ming Teo and Richard White. – Sydney: UNSW Press, 2003.
8. Poster Mark. Cultural History and Postmodernity: Disciplinary Readings and Challenges. – New York: Columbia University Press, 1997. – P.3-9.
9. The New Cultural History / ed Lynn Hunt. – Berkeley: University of California Press, 1989.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Берк П. Историческая антропология и новая культурная история // НЛЮ. – 2005. – № 5.
2. Вжосек В. Історія – Культура – Метафора. Постановня неklasичної історіографії; Про історичне мислення. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 296 с.
3. Гирц К. Интерпретация культур [Электронный ресурс] /– М.: РОССПЭН, 2004 // Библиотека Гумер. – URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/girc/index.php. (Дата доступа: 22.08.2019).
4. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело // Усні історії оstarбайтерів / упоряд. Г. Грінченко. Харків, 2004. С. 10-32.
5. Заярнюк А. Про те, як соціальна історія ставала культурною // Україна модерна. – Київ; Львів, 2005. – Ч. 9. – С. 249-269.
6. Нові підходи до історіописання / упоряд. Берк П. – К.: Ніка-Центр, 2020. – 638 с.
7. Савельева И. М. Междисциплинарные основания и дисциплинарная идентичность культурной истории // Общественные науки и современность 2014 · № 2. С. 139-149.
8. Burke P. Cultural history and its neighbours // Culture and history digital.– 2012. – Vol. 1. – N 1. – P. 1–9. – Mode of access: <http://cultureandhistory.revistas.csic.es/index.php/cultureand>

9. Moore A. Historicising historical theory's history of cultural historiography // *Cosmos and History: The Journal of Natural and Social Philosophy*, vol. 12, no. 1, 2016.
10. Peset J.L., Estepa C., Orovio C.N. Blurring boundaries for the study of history // *Culture and history digital j.* – 2012. – Vol. 1, N 1. – P. 1. – Mode of access: <http://cultureandhistory.revistas.csic.es>.
11. Smithers Gregory D. Introduction: Cultural History in the United States: Past, Present and Future Trajectories // *Cultural History*, Mar 2015, vo. 4, No. 1 : pp. 1-3
12. Tosh John. *The Pursuit of History: Aims, Methods and New Directions in the Study of Modern History.* – 6th ed. – Longman, 2015.

Додаткова

1. Аксенов В. Слухи, образы, эмоции. Массовые настроения россиян в годы войны и революции (1914–1918). – Москва, 2020. – 992 с.
2. Берк П. Язык и идентичность в Италии начала Нового времени // *НЛО.* – 1999. – № 2.
3. Гинзбург К. Германская мифология и нацизм // *НЛО.* – 1998. – № 3.
4. Гинзбург К. Образ шабаша ведьм и его истоки // *Одиссей. Человек в истории.* 1990. – Москва, 1990. – С. 132-146
5. Гинзбург К. Сыр и черви. Картина мира одного мельника, жившего в XVI в. – Москва : РОССПЭН, 2000. – 272 с.
6. Гинзбург К. Читая историю между строк: Непреднамеренные открытия // *НЛО.* – 2017. – № 1
7. Гирц К. Здравый смысл как культурная система // *Неприкосновенный запас.* – 2007. – Вып. 54.
8. Гирц К. Идеология как культурная система // *НЛО.* – 1998. – № 1.
9. Гуревич А. Я. История – нескончаемый спор. – Москва : РГГУ, 2005. – 899 с.
10. Дарнтон Р. Великое кошачье побоище и другие эпизоды из истории французской культуры. – Москва : Новое литературное обозрение, 2002.
11. Дарнтон Р. Поэзия и полиция. Сеть коммуникаций в Париже XVIII века. – Москва : Новое литературное обозрение, 2016
12. Дарнтон Р. Цензоры за работой. Как государство формирует литературу. – Москва : Новое литературное обозрение, 2017
13. История чтения в западном мире от Античности до наших дней / ред.-сост. Г. Кавалло, Р. Шартье. – М.: "Издательство ФАИР", 2008. – 544 с.
14. Пастуро М. Дьявольская материя. История полосок и полосатых тканей. – 2-е изд. – Москва : Новое литературное обозрение, 2019.
15. Пастуро Мишель. Кольори наших споминів. – Київ, 2020. – 232 с.
16. Речі і образи: матеріали конференції "Спеціальні історичні дисципліни в контексті "речового" та "візуального" поворотів європейської гуманітаристики", 4 жовт. 2019 р. – К.: Ін-т історії України, 2020. – 368 с.

17. Схіппер М. Голі чи покриті: Світова історія одягання та оголення. – Київ : Ніка-центр, 2019. – 240 с.
18. Шартье Р. Культурные истоки Французской революции / пер. с фр. О. Э. Гринберг. – Москва : Искусство, 2001.
19. Шартье Р. Письменная культура и общество / пер. с фр. и послесл. И. К. Стаф. – Москва: Новое изд-во, 2006.
20. Шартье Р. Социология текстов и история письменной культуры: Дон Кихот в книгопечатне / пер. с фр. И. К. Стаф. – Москва : Российский гос. гуманитарный ун-т, 2006.
21. Arcangeli A. Cultural History: a Concise Introduction. – London, 2011.
22. Cultural History in Europe. Institutions – Themes – Perspectives» /ed. Jörg Rogge. – Bielefeld, 2011.
23. Ory P. L’histoire culturelle. – Paris, 2007.

14. Інформаційні ресурси

1. ЕЙДОС. Альманах теорії та історії історичної науки / гол. ред. В. Смолій; відп. ред. І. Колесник. – К., 2005-2017. – Вип. 1-9. – URL: <http://resource.history.org.ua/ejournal/EJ0000006>
2. Cultural history [Електронний ресурс]. – Edinburgh: Edinburgh univ. press. – Mode of access: <http://www.eupublishing.com/doi>
3. Culture & History Digital Journal [Електронний ресурс] <http://cultureandhistory.revistas.csic.es./index.php/cultureandhistory>. – DOI: 10.3989/chdj